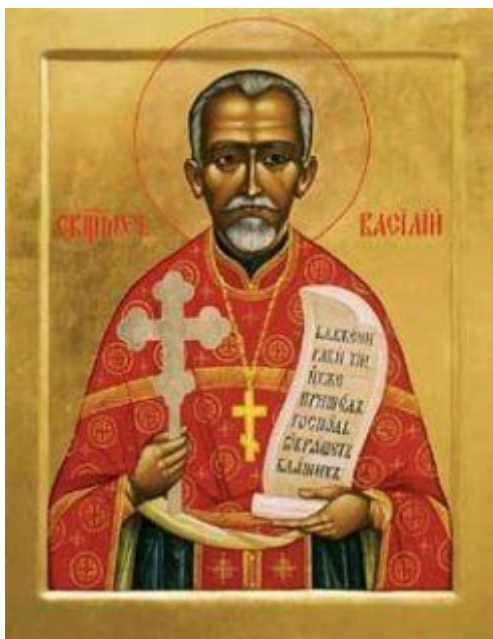




Święty kapłan-męczennik Bazyli (Martysz)

Święty męczennik Bazyli urodził się ok. 1874 roku we wsi Teratyn na Hrubieszowszczyźnie. Pochodził z dostojnej rodziny Martyszów. Jego ojciec Aleksander był sędzią, potem zaś przyjął stan kapłański. Młody Bazyli, wychowywany w atmosferze bogobojności, uczył się w Chełmskim Seminarium Duchownym.

Na przełomie stuleci dwudziestosześcioletni Bazyli poświęcił swe życie służbie Chrystusowi przyjmując święcenia kapłańskie. Niedługo potem skierowany został do pracy misyjnej na odległej Alasce, gdzie otrzymał parafię rozrzuconą na wyspach. Praca duszpasterska wymagała wiele trudu i poświęceń. Na kontynencie amerykańskim, także w Pensylwanii (USA) i Kanadzie, święty służył Kościołowi prawosławnemu przez niemal dwanaście lat.

Po powrocie do Europy o. Bazyli został w 1912 r. proboszczem parafii prawosławnej w Sosnowcu na Śląsku. Wkrótce nadeszły trudne chwile - po wybuchu I wojny światowej wraz z rodziną udał się w bieżenstwo i zamieszkał w Moskwie w monasterze św. Andronika, znosząc wiele trudów życia. W celu zapewnienia rodzinie środków do życia pracował nawet przy rozładunku wagonów kolejowych.

Tuż po wojnie św. Bazyli powrócił do Sosnowca i rozpoczął tworzenie duszpasterstwa prawosławnego w Wojsku Polskim, aby objąć opieką duchową licznych służących tam prawosławnych chrześcijan. Dwa lata później, w 1921 r., mianowany został prawosławnym kapłanem wojskowym, a następnie naczelnym kapłanem wyznania prawosławnego w Wojsku Polskim. Podniesiony został również do wysokiej godności protoprezbitera. Kierował prawosławnym duszpasterstwem wojskowym przez kolejne półtorej dekady, podejmując wiele trudnych wyzwań i rozwiązując złożone problemy na tym szczególnym polu pracy duszpasterskiej. Św. Bazyli był również bliskim współpracownikiem pierwszych metropolitów warszawskiego i całej Polski Jerzego i Dionizego. Uczestniczył w przygotowaniach do uzyskania autokefalii przez Kościół prawosławny w Polsce.

Po odejściu na zasłużony odpoczynek św. Bazyli powrócił w rodzinne strony - na Hrubieszowszczyznę, wraz z żoną i córkami osiedlił się w rodzinnym Teratynie. To właśnie tam przeżył tragiczne lata II wojny światowej, gdy przez Ziemię Chełmską przetaczały się wrogie armie i wybuchały konflikty.

Dla męczennika Bazylego, męczeńska śmierć nadeszła, gdy inni cieszyli się już pokojem. W Wielki Piątek 1945 roku - roku zakończenia wojny – na jego dom dokonano napadu. Tego szczególnego dla każdego chrześcijanina dnia, znosząc wielkie cierpienia, św. Bazyli przyjął wieniec męczeństwa, oddając swe życie za świętą Wiarę Prawosławną.

Ciało o. Bazylego pochowane zostało na cmentarzu w Teratynie. W październiku 1963 r. jego doczesne szczątki przewieziono do Warszawy i pochowano na wolskim cmentarzu. Na początku 2003 r. dokonano ekshumacji relikwii świętego i umieszczono je w cerkwi pw. św. Jana Klimaka w Warszawie.